

Sammanfattning av regionala utbildnings- och arbetsmarknads- prognoser

Med sikte på år 2035

VGR Analys 2022:13

Förord

SCB har på uppdrag av Sveriges 21 regioner tagit fram regionala utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser. I de regionala utbildnings- och arbetsmarknadsprognoserna presenteras framskrivningar över tillgång och efterfrågan på utbildade samt bedömningar av arbetsmarknadsläget år 2035 per län. Länsvisa prognoser och bedömningar görs för 22–55 utbildningsgrupper. Denna rapport innehåller en sammanfattning av bedömningarna år 2035 för ett urval av utbildningsgrupper.

SCB i mars 2022

Innehåll

Förord	2
I korthet	4
Inledning	5
Gymnasial utbildning	6
Pedagogik och lärarutbildning.....	10
Hälso- och sjukvård samt social omsorg.....	13
Teknik, naturvetenskap och data.....	17
Humaniora, samhällsvetenskap, juridik och ekonomi	20

I korthet

År 2035 finns det risk för brist på arbetskraft med gymnasial yrkesutbildning i stora delar av landet. Det bedöms också vara brist på arbetskraft inom hälso- och sjukvårdsområdet i många län. Särskilt stor bedöms bristen vara på specialistsjuksköterskor. Lärarutbildade, ingenjörutbildade och datautbildade är andra grupper som det riskerar att bli brist på.

Efterfrågan bedöms överstiga tillgången på flera gymnasiala yrkesutbildningar år 2035. Det finns därmed risk för brist. Bristen bedöms omfatta stora delar av landet. Efterfrågetillväxten drivs dels av näringsgrensutvecklingen, dels av den utbildningsväxling som förväntas fortsätta på arbetsmarknaden. Utbildningsväxlingen innebär att personer med kortare utbildning ofta ersätts vid exempelvis pensionering av personer med längre utbildning som matchar dagens krav på arbetsmarknaden.

För de gymnasiala utbildningarna bedöms bristen år 2035 bli mest utbredd på personer med vård- och omsorgsutbildning samt industriteknisk utbildning. För dessa två utbildningsgrupper finns det risk för brist i samtliga län. Bakom bristen ligger en stark efterfrågeökning för vård- och omsorgsutbildade och en kraftig tillgångsminskning för industritekniskt utbildade.

Tillgången på personer med lärarutbildning beräknas i de flesta län vara i stort sett oförändrad eller minska under prognosperioden. Samtidigt ökar efterfrågan, vilket dels beror på att utbildade lärare antas ersätta dem som saknar lärarutbildning, dels på större barnkullar. År 2035 beräknas efterfrågan

överstiga tillgången i stora delar av landet för samtliga lärarutbildningar utom för speciallärar- och specialpedagogutbildningarna, för vilka arbetsmarknadsläget bedöms bli mer varierat.

Samtliga län väntas få fortsatt brist på specialist-sjuksköterskor. Även bristen på grundutbildade sjuksköterskor bedöms omfatta en stor del av landet. Det väntas även bli brist på specialistutbildade läkare, biomedicinska analytiker och arbetsterapeututbildade i många län.

Efterfrågan på ingenjör- och datautbildade väntas öka starkare än tillgången i många län. Det finns därmed risk för brist i ett flertal län år 2035. En stor del av efterfrågetillväxten förklaras av att de som arbetar inom olika ingenjör- och datayrken i allt större utsträckning antas ha en eftergymnasial utbildning inom teknik och data på sikt.

Inom humaniora, samhällsvetenskap, juridik och ekonomi beräknas tillgången öka starkt under prognosperioden. Många är intresserade av att läsa utbildningar inom dessa områden. För framför allt ekonomutbildade men även för några andra utbildningsgrupper, bedöms även efterfrågan öka kraftigt. Det beror främst på utbildningsväxlingen, eftersom kompetenskraven ökar inom flera yrken kopplade till dessa områden. Sammantaget beräknas tillgången på utbildade växa i samma eller snabbare takt än efterfrågan. Det betyder att det finns risk för överskott i många län på flera utbildningsgrupper inom dessa utbildningsområden.

Inledning

SCB publicerar vart tredje år rapporten *Trender och Prognoser*, som är en nationell utbildnings- och arbetsmarknadsprognos över den långsiktiga tillgången och efterfrågan på utbildade. Syftet med prognosen är att visa eventuella obalanser som på sikt kan uppstå mellan tillgång och efterfrågan på arbetskraft med olika utbildningar. Under arbetet med *Trender och Prognoser 2020* fick SCB i uppdrag av alla Sveriges 21 regioner att ta fram regionala utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser, baserade på den nationella prognosen.

I de regionala utbildnings- och arbetsmarknadsprognoserna presenteras framskrivningar över tillgång och efterfrågan på utbildade samt bedömningar av arbetsmarknadsläget år 2035 per län. Länsvisa prognoser och bedömningar redovisas för upp till 55 utbildningsgrupper. För vissa utbildningsgrupper redovisas inte prognosresultat för alla län, på grund av ett litet antal utbildade. Det gäller till exempel veterinärer och tandläkare. För exempelvis industritekniskt utbildade, vård- och omsorgsutbildade samt läkarutbildade har prognoser och bedömningar kunnat göras för samtliga län. Mer information om prognosberäkningar och tolkning av resultaten finns i dokumenten *Så redovisas resultaten* och *Modellbeskrivning*.

I denna sammanfattning presenteras de länsvisa bedömningarna av arbetsmarknadsläget år 2035 för ett urval av utbildningsgrupper. Utbildningsgrupperna är indelade efter ämnesinriktning.

Den beräknade utvecklingen av tillgången på utbildade fram till år 2035 ställs i relation till den beräknade utvecklingen av efterfrågan under samma tidsperiod för att bedöma om det vid prognosperiodens slut kan komma att bli balans, brist eller överskott på arbetskraft med en viss utbildning. För ett antal utbildningsgrupper påverkas prognosbedömningen för år 2035 även av arbetsmarknadsläget i länet vid prognosens början.

Beräkningarna bygger på ett antal grundläggande förutsättningar och antaganden beträffande utvecklingen i samhällsekonomin, på arbetsmarknaden och inom utbildningsväsendet. Framskrivningen av tillgången på utbildade baseras på

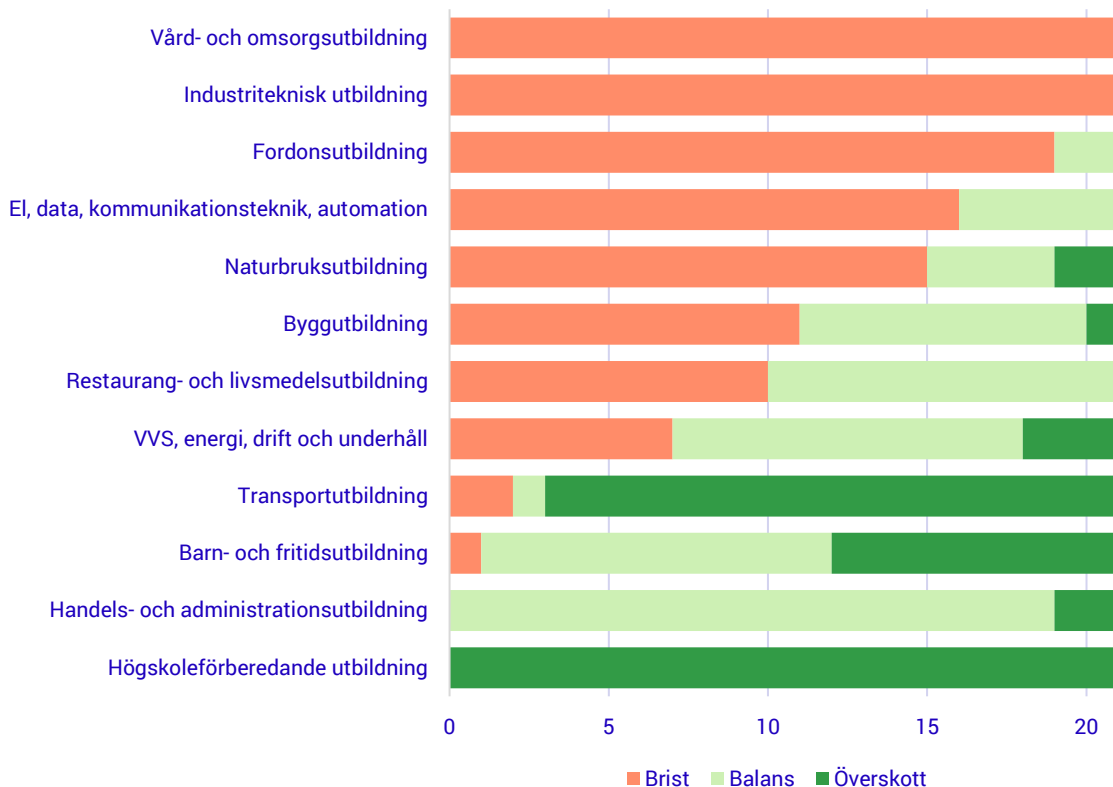
befolkningsutvecklingen samt att nuvarande mönster består vad gäller exempelvis antal nybörjare på utbildningen, andel examinerade, flytt, pendling och pensionsavgångar. Framskrivningen av efterfrågan på utbildade grundas bland annat på länets befolknings- och näringsgrensutveckling samt antaganden om förändringar av arbetsmarknadens yrkesstruktur och utbildningskrav.

I beräkningarna beaktas inte vilken effekt som uppkomna obalanser under prognosperioden kan komma att få på exempelvis individernas val av utbildning, statens och kommunernas styrning av utbildningsresurserna eller arbetsgivarnas efterfrågan på olika utbildningar. På regional nivå kan även anpassningar ske genom till exempel förändrade flytt- eller pendlingsmönster, i de fall arbetsmarknadsläget för en utbildningsgrupp varierar mycket mellan länen på sikt. Sådana anpassningar kommer sannolikt att ske. En stor skillnad mellan beräknad framtida tillgång och efterfrågan på arbetskraft betyder därför inte nödvändigtvis att ett visst antal personer kommer att bli arbetslösa eller att lediga platser inte kommer att tillsättas, utan att kravet på anpassning på arbetsmarknaden kommer att bli större.

Efterfrågan på arbetskraft i ett län baseras bland annat på den förväntade näringsgrensutvecklingen. I flera delar av landet sker i skrivande stund större investeringar inom både privat och offentlig sektor, vilka kan påverka efterfrågan på arbetskraft, men som det inte har varit möjligt att ta hänsyn till i beräkningarna. Dels beror det på att den totala efterfrågan på arbetskraft per näringsgren och län summerar till den senaste nationella *Trender och Prognoser 2020*, vilket var en förutsättning för uppdraget. Dels styrs efterfrågan i länen av den väntade befolkningsutvecklingen under prognosperioden enligt SCB:s befolkningsframskrivning från år 2020. I län där befolkningen väntas minska eller utvecklas svagt dämpas också den totala efterfrågan på arbetskraft. Resultaten ska tolkas utifrån dessa förutsättningar och antaganden.

Gymnasial utbildning

Diagram 1. Arbetsmarknadsläget år 2035. Antal län där det bedöms bli brist, balans eller överskott.

Omfattande brist på yrkesutbildade

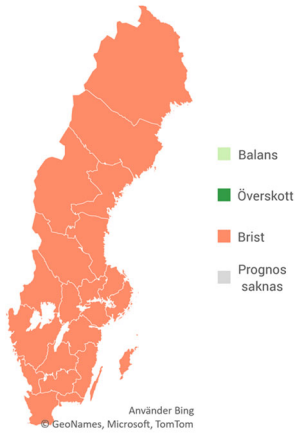
De gymnasiala utbildningarna redovisas i prognosen i 12 utbildningsgrupper. Det finns framskrivningar och bedömningar av arbetsmarknadsläget år 2035 för samtliga dessa gymnasiala utbildningsgrupper i alla 21 län.

Efterfrågan beräknas överstiga tillgången på flera gymnasiala yrkesutbildningar år 2035. Det finns därmed risk för brist och i flera län risk för stor brist. Bristen bedöms omfatta stora delar av landet. Efterfrågetillväxten drivs dels av näringsgrensutvecklingen, dels av den utbildningsväxling som förväntas fortsätta på stora delar av arbetsmarknaden i takt med att kompetenskraven ökar i många yrken.

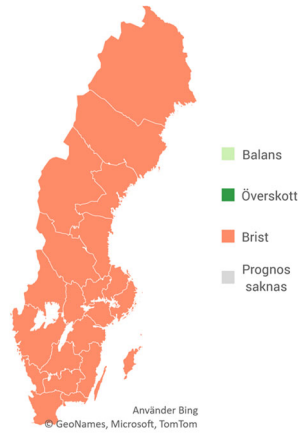
Mest utbredd bedöms bristen år 2035 bli på personer med vård- och omsorgsutbildning samt industri teknisk utbildning. För dessa två utbildningsgrupper finns det risk för brist i samtliga län. I flertalet län bedöms bristen dessutom bli stor. Bristen bedöms även bli omfattande på fordonsutbildade, naturbruksutbildade samt utbildade inom el, automation, dator och kommunikationsteknik.

För några utbildningsgrupper bedöms det framtida arbetsmarknadsläget variera mellan landets län. Till dessa utbildningsgrupper hör exempelvis restaurang- och livsmedelsutbildning samt utbildning inom VVS, drift, underhåll och energiteknik.

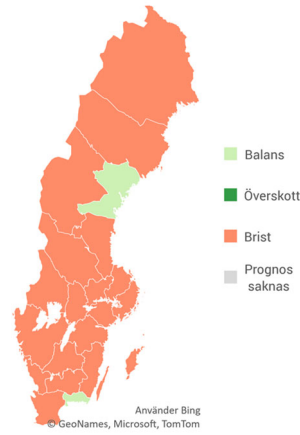
Vård- och omsorgsutbildning

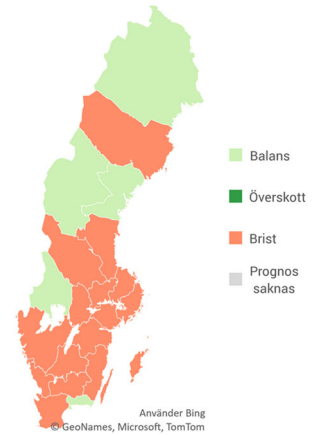
Industri teknisk utbildning

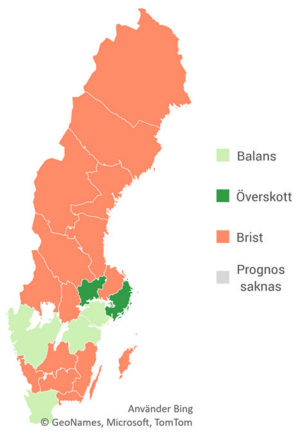
Fordonsutbildning

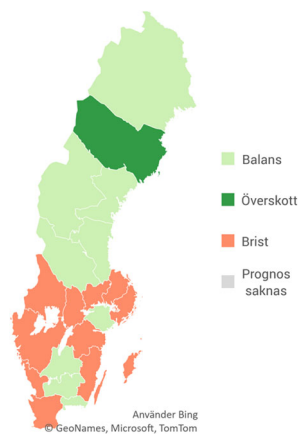
El-, automations-, dator-, kommunikationstekn. utb

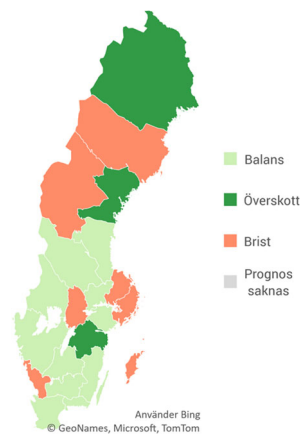
Naturbruksutbildning

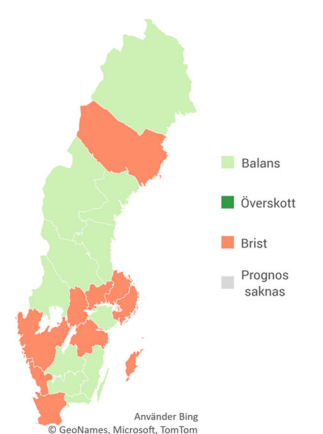
Byggutbildning

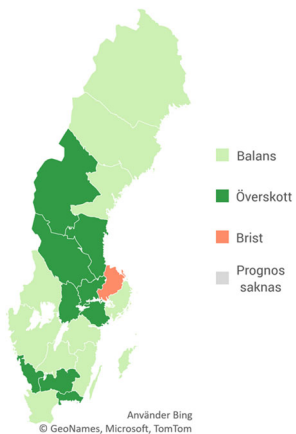
Utbildning i VVS, drift, underhåll, energiteknik

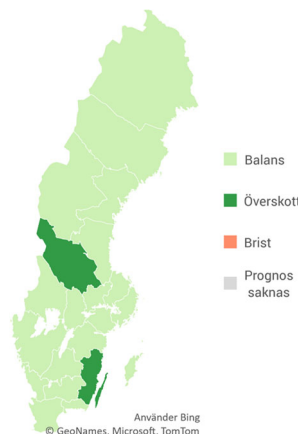
Restaurang- och livsmedelsutbildning

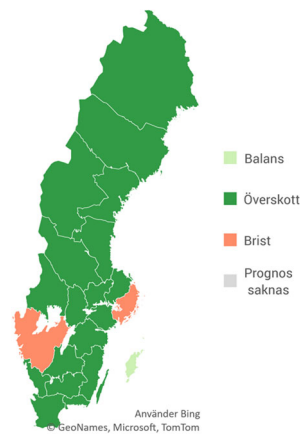
Barn- och fritidsutbildning

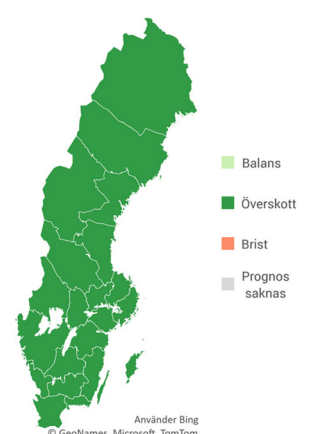
Handels- och administrationsutbildning

Transportutbildning

Högskoleförberedande utbildning

Brist i många län år 2035

Det bedöms vara utbredd brist på fem av de gymnasiala utbildningsgrupperna år 2035.

Vård- och omsorgsutbildning

Efterfrågan på vård- och omsorgsutbildade kommer att öka mycket kraftigt i hela landet. Det beror dels på ett ökat antal äldre, dels på utbildningsväxlingen eftersom andelen med vård- och omsorgsutbildning antas öka inom yrkena undersköterska, skötare, vårdbiträde och personlig assistent. Efterfrågetillväxten fram till år 2035 beräknas till mellan 35 och 70 procent i landets län.

Samtidigt beräknas tillgången minska eller vara oförändrad i samtliga län under prognosperioden. Särskilt mycket beräknas tillgången minska i Gotlands, Jämtlands, Värmlands, Blekinge och Jönköpings län. I dessa län beräknas nedgången till mellan 20 och 25 procent.

Den minskande tillgången i stora delar av landet beror på att medelåldern bland de vård- och omsorgsutbildade är relativt hög, vilket medför jämförelsevis stora pensionsavgångar. Dessutom sker en viss vidareutbildning. Vanligast är att läsa vidare på eftergymnasial nivå inom hälso- och sjukvård, exempelvis till sjuksköterska, eller på någon vårdutbildning inom yrkeshögskolan. Sammantaget beräknas antalet examinerade inte vara tillräckligt stort för att ersätta dem som lämnar arbetskraften eller vidareutbildar sig under prognosperioden. Det finns därmed risk för brist i samtliga län år 2035. I de flesta län beräknas bristen bli stor.

Industri teknisk utbildning

Även på industri tekniskt utbildade bedöms det bli brist i alla län år 2035, trots en relativt oförändrad eller till och med minskad efterfrågan. Det beror på att tillgången på industri tekniskt utbildade beräknas minska mycket kraftigt i samtliga län under prognosperioden. Tillgången beräknas minska i länen med mellan 25 och 50 procent fram till år 2035. Pensionsavgångarna väntas bli stora eftersom medelåldern är hög i utbildningsgruppen. Den förväntade examinationen beräknas vara långt ifrån tillräcklig för att ersätta dem som lämnar arbetskraften.

Fordonsutbildning

Bristen på fordonsutbildade riskerar också att bli omfattande år 2035. 19 av 21 län riskerar att få brist på arbetskraft med denna kompetens. De flesta av dessa län har brist på fordonsutbildade redan i dag. Tillgången beräknas vara ungefär oförändrad i flertalet län samtidigt som efterfrågan ökar. I Västernorrlands och Blekinge län bedöms arbetsmarknadsläget bli relativt balanserat år 2035, vilket delvis beror på en jämförelsevis svag befolkningsutveckling som ger en mer dämpad efterfrågeutveckling.

El-, automations-, dator- och kommunikationsteknisk utbildning

Bristen bedöms även bli omfattande på arbetskraft med utbildning inom el, data, kommunikationsteknik och automation. 16 län riskerar en bristsituation år 2035. Det beror på att tillgången beräknas minska eller utvecklas relativt svagt i länen under prognosperioden och därmed inte kommer att kunna tillgodose efterfrågan år 2035. I fem län bedöms det bli ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035. Utmärkande för flera av dessa län är en förhållandevis svag utveckling av efterfrågan.

Naturbruksutbildning

Även bristen på naturbruksutbildade riskerar att omfatta många län eftersom efterfrågan beräknas öka mer än tillgången. 15 län riskerar en bristsituation år 2035, huvudsakligen skogslänen samt delar av Götaland. Fyra län bedöms ha ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge, Skåne, Östergötlands, Södermanlands och Västra Götalands län. I två län, Stockholms och Västmanlands län, finns det risk för visst överskott år 2035, eftersom tillgången beräknas öka mer än efterfrågan.

Varierat arbetsmarknadsläge år 2035

För fyra utbildningsgrupper bedöms arbetsmarknadsläget år 2035 variera mellan olika län.

Byggutbildning

Arbetsmarknadsläget för byggutbildade bedöms variera mellan olika län år 2035. I ungefär hälften av landets län beräknas det vara brist på byggutbildade. I andra län bedöms arbetsmarknadsläget vara relativt balanserat år 2035.

I Västerbottens län finns det risk för ett visst överskott på sikt eftersom tillgången beräknas öka mer än efterfrågan. Det gäller om nuvarande mönster består vad gäller exempelvis intresse för utbildningen och andelen examinerade, flyttningar och pensionsavgångar.

Det är dock svårt att få en heltäckande bild av såväl tillgången som efterfrågan på byggutbildade eftersom det sker en omfattande inpendling av arbetskraft från andra länder.

Utbildning inom VVS, drift, underhåll och energiteknik

Även för denna utbildningsgrupp bedöms arbetsmarknadsläget på sikt skilja sig åt mellan olika län. I sju län beräknas efterfrågan öka mer än tillgången, vilket betyder att det finns risk för brist år 2035. I en rad län i främst Syd- och Mellansverige bedöms däremot tillgången och efterfrågan öka i ungefär samma utsträckning, vilket väntas ge ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035. I tre län bedöms det finnas risk för överskott år 2035. I Norrbottens och Västernorrlands län beror detta på att efterfrågan bedöms utvecklas svagt, vilket delvis är en följd av att befolkningen förväntas minska något under prognosperioden. I Östergötlands län förklaras överskottet i stället av en kraftig tillgångsökning.

Restaurang- och livsmedelsutbildning

Det bedöms bli ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge för restaurang- och livsmedelsutbildade i ungefär hälften av Sveriges län år 2035. I övriga län bedöms det finnas risk för brist. Tillgången väntas minska i flertalet län eftersom antalet examinerade inte beräknas vara tillräckligt stort för att ersätta dem som lämnar utbildningsgruppen på grund av pension eller vidareutbildning.

Barn- och fritidsutbildning

För barn- och fritidsutbildade bedöms arbetsmarknadsläget år 2035 variera över landet från relativt balanserat till risk för överskott. I ett län finns det risk för viss brist på sikt. Det är Uppsala län, vilket förklaras av att antalet barn väntas öka starkt i länet under prognosperioden.

Relativt balanserat arbetsmarknadsläge

En utbildningsgrupp bedöms ha ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge i nästan alla län.

Handels- och administrationsutbildning

Arbetsmarknadsläget bedöms bli relativt balanserat år 2035 för handels- och administrationsutbildade i nästan hela landet. Det beror på att samtidigt som efterfrågan beräknas minska kraftigt under prognosperioden så väntas tillgången minska ungefär lika mycket. I två län, Dalarnas och Kalmar län, finns det dock risk för ett visst överskott år 2035.

Orsaken till den beräknade tillgångsminskningen är stora pensionsavgångar. Den minskade efterfrågan beror på den pågående utbildningsväxlingen på arbetsmarknaden där ökade kompetenskrav i flera yrken inom ekonomiområdet innebär ökad efterfrågan på eftergymnasialt utbildade.

Risk för överskott år 2035

För två utbildningsgrupper finns det en utbredd risk för överskott på utbildade år 2035.

Transportutbildning

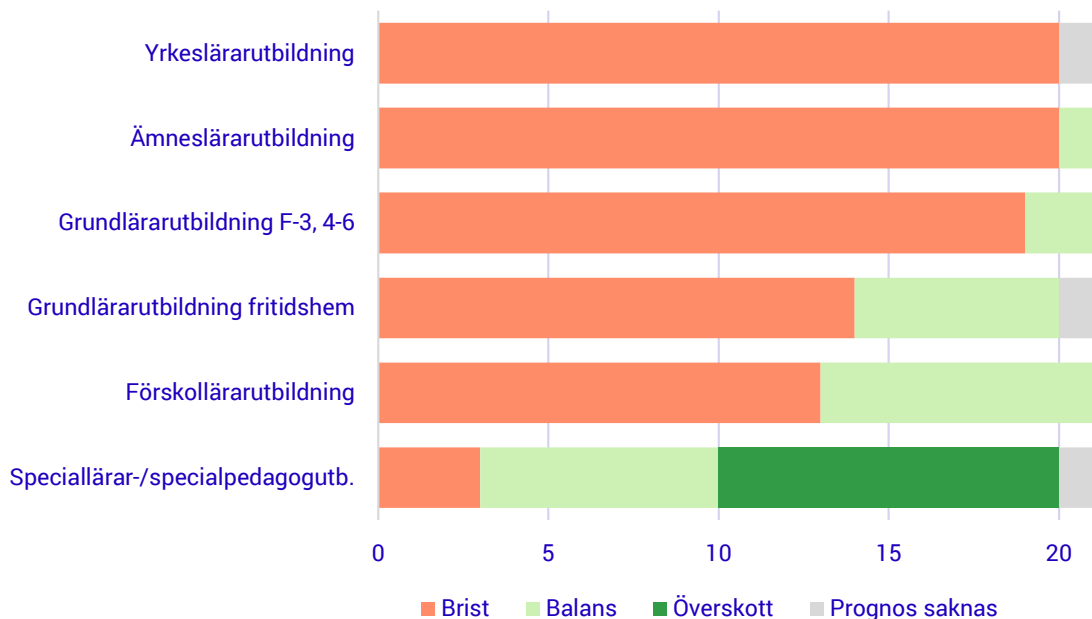
I dag är bristen på transportutbildade stor. På sikt bedöms denna brist vändas till risk för överskott i större delen av landet eftersom tillgången beräknas öka mycket snabbare än efterfrågan. Denna utveckling förutsätter ett fortsatt tillskott från arbetsmarknadsutbildning och komvux. I två län bedöms dagens brist dock kvarstå, Stockholms och Västra Götalands län, till följd av att tillgång och efterfrågan beräknas öka lika mycket.

Högskoleförberedande utbildning

Det beräknas vara risk för överskott i samtliga län år 2035 på personer med högskoleförberedande utbildning, som högsta utbildning. Tillgången beräknas utvecklas starkare än efterfrågan i alla län under prognosperioden.

Pedagogik och lärarutbildning

Diagram 2. Arbetsmarknadsläget år 2035. Antal län där det bedöms bli brist, balans eller överskott. För ett län saknas bedömningar på grund av ett litet antal utbildade.

Fortsatt brist på lärare i många län

De pedagogiska utbildningarna på eftergymnasial nivå redovisas för sex lärargrupper. Tillgången på utbildade lärare bedöms inte öka tillräckligt mycket under prognosperioden för att tillgodose efterfrågan på lärare. Det betyder att dagens brist på lärare kan komma att bestå i många län.

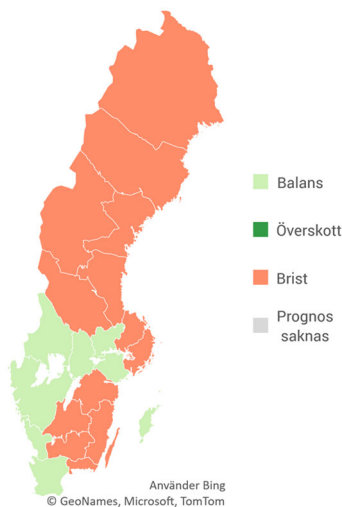
Tillgången på personer med lärarutbildning beräknas i flertalet län vara i stort sett oförändrad eller minska under prognosperioden. Samtidigt ökar efterfrågan, vilket dels beror på att utbildade lärare antas ersätta dem som saknar lärarutbildning, dels på större barnkullar. År 2035 beräknas efterfrågan överstiga tillgången i stora delar av landet för samtliga lärarutbildningar utom för speciallärar- och specialpedagogutbildningarna, för vilka arbetsmarknadsläget bedöms bli mer varierat. Efterfrågeberäkningarna baseras på SCB:s befolkningsframskrivning från år 2020.

Alternativ beräkning

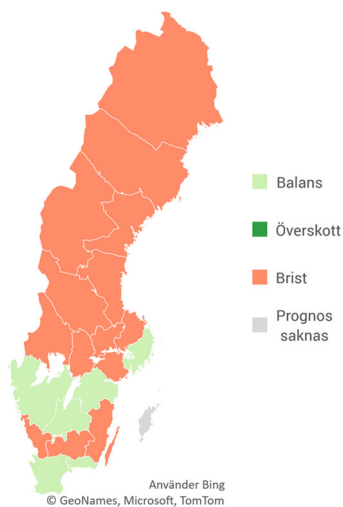
En alternativ beräkning har gjorts utifrån SCB:s befolkningsframskrivning från år 2021. I denna bedöms antalet barn och ungdomar utvecklas svagare än i befolkningsframskrivningen 2020, på grund av antaganden om lägre invandring och lägre fruktsamhet. Skillnaderna är speciellt stora bland barn och yngre tonåringar i förskole- och grundskoleåldrarna. Antalet barn i åldersgrupperna 1–5 år och 6–12 år beräknas minska i samtliga län utom i Uppsala län under prognosperioden.

I den alternativa beräkningen bedöms något färre län riskera brist år 2035. Men även i denna beräkning finns det risk för brist på de flesta lärargrupper i mer än hälften av landets län. Särskilt omfattande bedöms bristen vara på utbildade ämneslärare och yrkeslärare. Undantag är förskollärarutbildade och utbildade speciallärare och specialpedagoger, för vilka arbetsmarknadsläget år 2035 bedöms som relativt balanserat respektive med risk för överskott i ungefär hälften av länen.

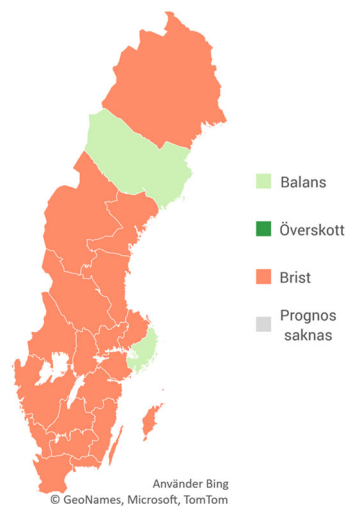
Förskolläraryt utbildning

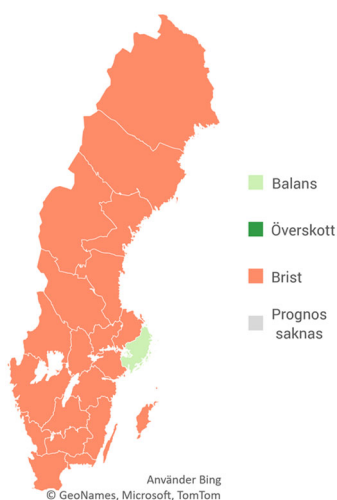
Grundläraryt utbildning med inriktning mot fritidshem

Grundläraryt utbildning årskurs F-3 och 4-6

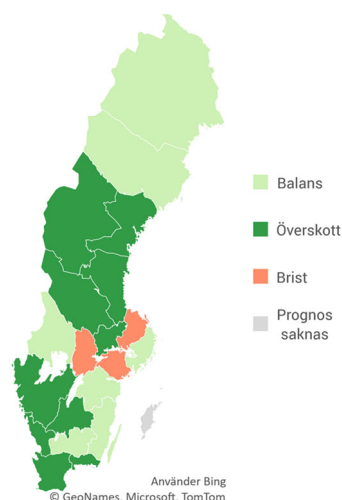
Ämnesläraryt utbildning

Yrkesläraryt utbildning

Specialläraryt och specialpedagogutbildning

Risk för brist i många län år 2035
Det bedöms vara en utbredd brist på flera lärargrupper år 2035.

Förskolläraryt utbildning

Det finns risk för brist på personer med förskolläraryt utbildning i två tredjedelar av landets län år 2035. Bristen gäller främst Norrlandslänet samt östra delarna av Syd- och Mellansverige.

Utmärkande för flertalet av de län som riskerar en bristsituation är att tillgången på personer med förskolläraryt utbildning beräknas minska eller vara

oförändrad medan efterfrågan ökar. Pensionsavgångarna väntas bli stora.

I övriga landet beräknas tillgång och efterfrågan öka i ungefär samma utsträckning, vilket ger ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035.

Grundläraryt utbildning med inriktning fritidshem

Även för grundläraryt utbildade med inriktning mot fritidshem finns det risk för brist i två tredjedelar av Sveriges län. Bristen omfattar norra Sverige samt delar av Syd- och Mellansverige. Orsaken till bristen är i många län att tillgången beräknas

minska kraftigt samtidigt som efterfrågan oftast ökar. I Västmanlands, Dalarnas och Norrbottens län beräknas tillgången halveras fram till år 2035. Stora pensionsavgångar väntas bidra till den minskade tillgången. I sex län bedöms arbetsmarknadsläget år 2035 vara relativt balanserat.

Grundlärautbildning årskurs F–3 och 4–6

Bristen på grundlärautbildade med inriktning mot årskurs F–3 respektive årskurs 4–6 bedöms omfatta nästan hela landet år 2035, eftersom 19 av 21 län riskerar en bristsituation. Tillgången beräknas minska eller vara ungefär oförändrad i flertalet län. Samtidigt väntas efterfrågan öka. Två län, Stockholms och Västerbottens län, bedöms ha ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035.

Ämneslärautbildning

Alla län utom Stockholms län riskerar brist på personer med ämneslärautbildning år 2035. Bristen beror på att tillgången i de flesta län beräknas vara i stort sett oförändrad samtidigt som efterfrågan väntas öka. I ett par Norrlands-län, Västerbottens och Norrbottens län, bedöms tillgången på ämneslärautbildade till och med minska under prognosperioden. I Stockholms län beräknas tillgång och efterfrågan öka i ungefär samma utsträckning, vilket innebär ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035.

Yrkeslärautbildning

Bristen på personer med yrkeslärautbildning bedöms bli mycket omfattande år 2035. Samtliga län där en prognos har kunnat göras riskerar att få brist på yrkeslärare år 2035. Hälften av dessa län riskerar dessutom en kraftig brist. Tillgången

beräknas minska eller vara ungefär oförändrad samtidigt som efterfrågan ökar starkt i hela landet. Den ökade efterfrågan beror till stor del på att personer med yrkeslärautbildning på sikt antas ersätta de yrkeslärare som i dag saknar sådan utbildning.

Varierat arbetsmarknadsläge år 2035

För en lärargrupp bedöms arbetsmarknadsläget år 2035 variera mellan olika län.

Speciallära- och specialpedagogutbildning

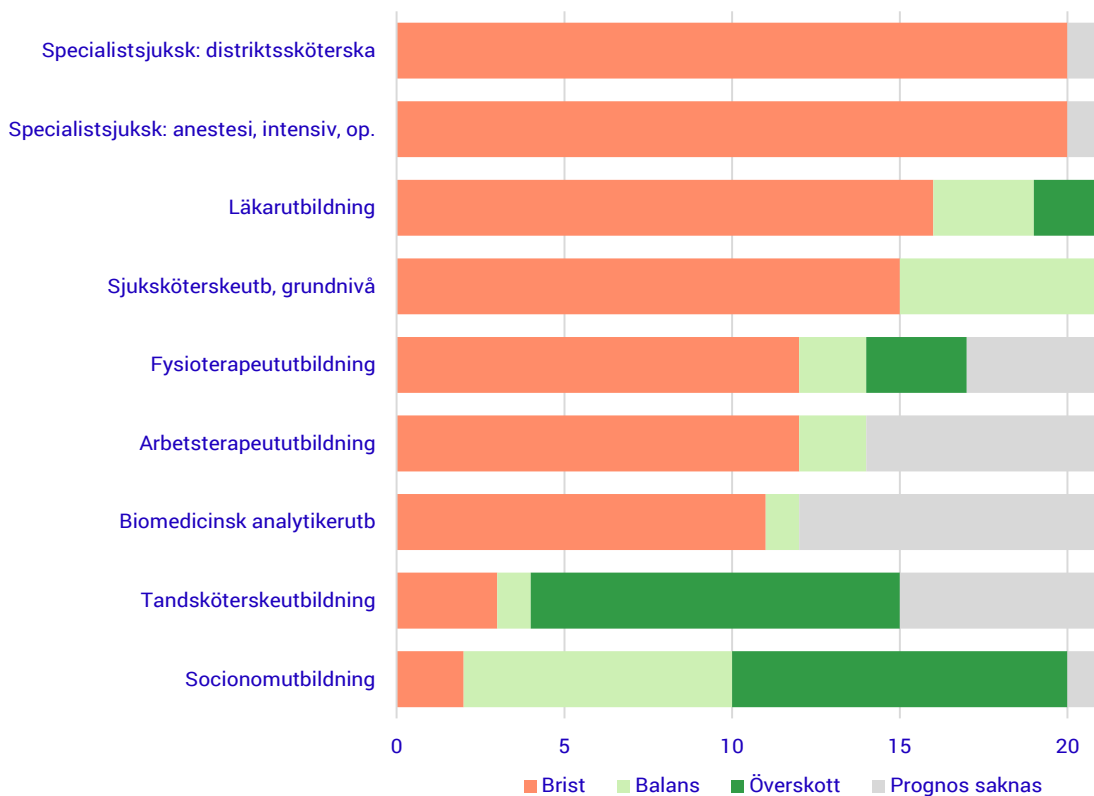
Arbetsmarknadsläget år 2035 bedöms variera mellan olika län för speciallära- och specialpedagogutbildade. I nästan samtliga län beräknas tillgången öka kraftigt. Antalet nybörjarplatser har dubblerats på riksnivå under det senaste decenniet, vilket främst förklaras av att speciallärautbildningen återinfördes år 2008 efter ett uppehåll sedan 1990-talets början.

Även efterfrågan bedöms öka mycket starkt i nästan alla län. Det beror framför allt på att utbildade speciallärare och specialpedagoger på sikt antas ersätta dem som i dag arbetar i yrket utan en sådan utbildning.

I hälften av länen bedöms det finnas risk för överskott år 2035, till följd av att tillgången i dessa län ökar kraftigare än efterfrågan. Sju län bedöms samtidigt få ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035. I dessa län beräknas tillgång och efterfrågan öka ungefär lika mycket. Tre län riskerar brist, Uppsala, Södermanlands och Örebro län. Det beror på att tillgången beräknas öka svagare än efterfrågan fram till år 2035. Efterfrågan bedöms öka starkt i dessa län till följd av bland annat utbildningsväxlingen.

Hälso- och sjukvård samt social omsorg

Diagram 3. Arbetsmarknadsläget år 2035. Antal län där det bedöms bli brist, balans eller överskott. För några län saknas bedömningar på grund av ett litet antal utbildade.

Stor brist på hälso- och sjukvårdsutbildade

Inom utbildningsområdet hälso- och sjukvård finns det risk för fortsatt eller till och med förstärkt brist på flera utbildningsgrupper. Här redovisas ett urval av utbildningarna inom hälso- och sjukvård och social omsorg på eftergymnasial nivå.

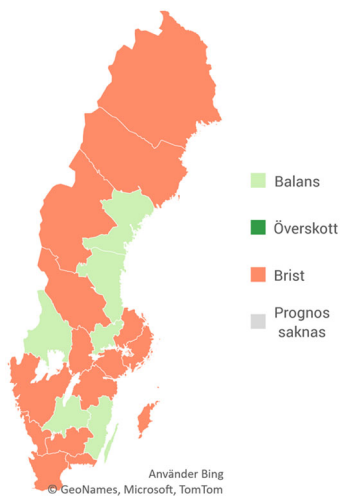
Efterfrågan på hälso- och sjukvårdsutbildade beror till stor del på befolkningens storlek och struktur. Behovet av vård är till exempel i genomsnitt större bland äldre än bland yngre. Efterfrågan på arbetskraft inom hälso- och sjukvårdsområdet bedöms fortsätta att öka eftersom Sveriges befolkning ökar under prognosperioden. Befolkningstillväxten bedöms dock vara ojämnt fördelad över landet. Befolkningen i Norrbottens och Västernorrlands län väntas minska i SCB:s befolkningsframskrivning från

år 2020, samtidigt som befolkningen väntas öka starkt i andra län, exempelvis Uppsala och Hallands län.

Efterfrågan på hälso- och sjukvårdsutbildade beräknas dock öka i hela landet till följd av ett ökat antal äldre. För flera utbildningar bedöms inte tillgångsökningen vara tillräckligt stor för att tillgodose den framtida efterfrågan. Det finns därför risk för brist på arbetskraft för ett flertal hälso- och sjukvårdsutbildningar i stora delar av Sverige.

Samtliga län riskerar fortsatt brist på specialist-sjuksköterskor. Bristen väntas även bli omfattande på grundutbildade sjuksköterskor, specialistutbildade läkare, biomedicinska analytiker och arbetsterapeuter.

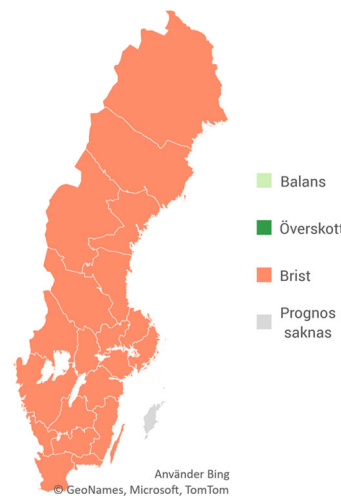
Sjuksköterskeutbildning, grundnivå

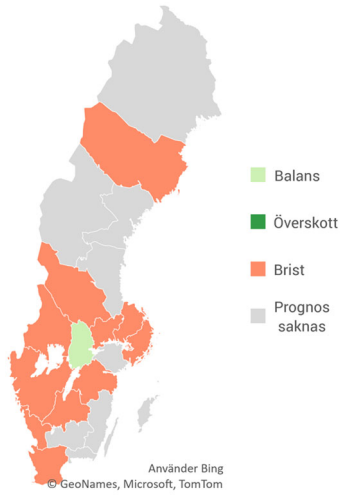
Specialistsjuksköterskeutb: Anestesi, intensiv, operation och ambulans

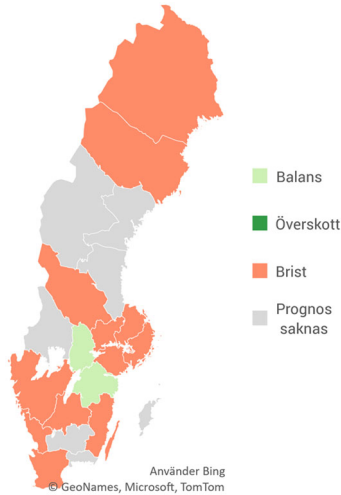
Specialistsjuksköterskeutbildning: Distriktssköterska

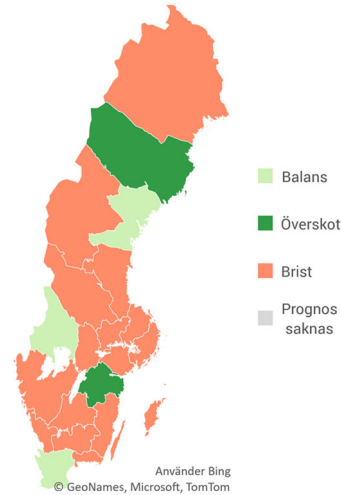
Biomedicinsk analytikerutbildning

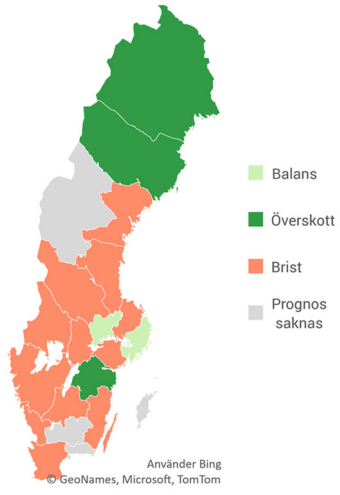
Arbets terapeututbildning

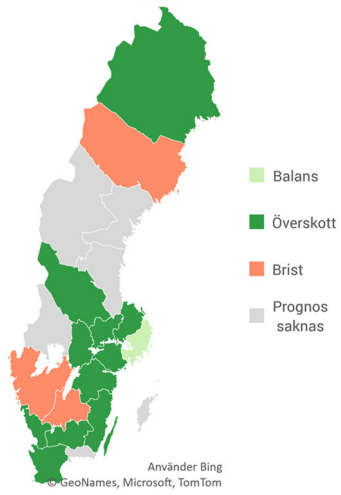
Läkarutbildning (specialistutbildning)

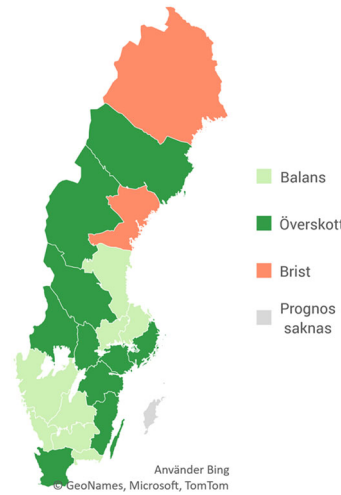
Fysioterapeututbildning

Tandköterskeutbildning

Socionomutbildning

Omfattande brist på sjuksköterskor år 2035

Bristen bedöms vara särskilt stor på specialistsjuksköterskor. I samtliga län finns det risk för brist på dessa år 2035.

Sjuksköterskeutbildning, grundnivå

I stora delar av Sverige finns det risk för fortsatt brist på grundutbildade sjuksköterskor år 2035. En brist-situation riskeras i 15 av 21 län. Det beror på att tillgången inte beräknas öka tillräckligt mycket för att täcka den framtida efterfrågan på sjuksköterskor. I flertalet fall är det dagens bristsituation som inte väntas förändras under prognosperioden eftersom tillgång och efterfrågan beräknas öka i ungefär samma takt. I sex län bedöms dock arbetsmarknads-läget vara relativt balanserat år 2035.

Om den prognostiserade bristen på specialistsjuksköterskor kan åtgärdas under prognosperioden genom vidareutbildning av grundutbildade sjuksköterskor, kommer bristen på grundutbildade sjuksköterskor att förvärras.

Specialistsjuksköterskeutbildning inom anesthesi-, intensiv-, operations- och ambulanssjukvård

Hela landet bedöms få fortsatt brist på specialist-sjuksköterskor med inriktning mot anesthesi-, intensiv-, operations- och ambulanssjukvård under prognosperioden. Examinationen beräknas inte vara tillräckligt stor för att tillgången ska kunna växa i den omfattning som krävs för att efterfrågan år 2035 ska kunna tillgodoses.

I några län i Syd- och Mellansverige väntas bristen öka ytterligare jämfört med i dag. Det beror på att tillgången beräknas vara relativt oförändrad under prognosperioden, samtidigt som efterfrågan ökar.

Specialistsjuksköterskeutbildning till distriktssköterska

Även på distriktssköterskor finns det risk för fortsatt brist i hela landet år 2035. Dagens brist riskerar dessutom att förvärras i nästan alla län eftersom tillgången på distriktssköterskor väntas minska eller vara oförändrad. Pensionsavgångarna beräknas bli stora eftersom medelåldern bland distriktssköterskorna är hög. Efterfrågan på distriktssköterskor bedöms samtidigt öka i hela landet.

I fyra län, Skåne, Kalmar, Örebro och Jämtlands län, finns det risk för en kraftigt förstärkt brist på sikt. Tillgången beräknas i dessa län minska med cirka en fjärdedel samtidigt som efterfrågan väntas öka.

Risk för brist år 2035

År 2035 finns det i många län även risk för brist på arbetskraft med biomedicinsk analytikerutbildning och arbetsterapeututbildning.

Biomedicinsk analytikerutbildning

För denna utbildningsgrupp kan bedömningar över arbetsmarknadsläget år 2035 göras för 12 av 21 län. 11 av dessa län riskerar fortsatt brist på biomedicinskt utbildade under prognosperioden. I flertalet av länen bedöms dagens brist dessutom förvärras eftersom tillgången på biomedicinskt utbildade beräknas minska fram till år 2035 samtidigt som efterfrågan väntas öka. I Uppsala och Värmlands län finns det risk för en kraftigt förstärkt brist eftersom tillgången där beräknas minska med en dryg tredjedel, samtidigt som efterfrågan väntas öka något.

I Örebro län bedöms däremot arbetsmarknadsläget bli relativt balanserat år 2035. Tillgång och efterfrågan beräknas öka i ungefär samma takt, vilket innebär att dagens relativt balanserade arbetsmarknads-läge består.

Arbetsterapeututbildning

Bedömningar av arbetsmarknadsläget kan för arbetsterapeututbildningen göras för 14 av 21 län. Flertalet av länen, 12 län, riskerar brist på utbildade år 2035. Tillgången beräknas minska eller vara relativt oförändrad i flera län, samtidigt som efterfrågan väntas öka till följd av ökad befolkning och fler äldre.

Arbetsmarknadsläget bedöms vara relativt balanse-rat år 2035 i två län, Örebro och Östergötlands län. Det beror på att tillgången på arbetsterapeut-utbildade beräknas öka i ungefär samma takt som efterfrågan, vilket innebär att dagens relativt balanserade arbetsmarknads-läge bibehålls under prognosperioden.

Varierat arbetsmarknadsläge år 2035

För ett antal utbildningsgrupper bedöms arbetsmarknadsläget år 2035 variera mellan olika län.

Läkarutbildning

Bedömningar för läkarutbildningen har kunnat göras för samtliga län. Kartan visar arbetsmarknadsläget för specialistutbildade läkare. Bristen på specialistutbildade läkare beräknas kvarstå under prognosperioden i stora delar av Sverige. Samtidigt innebär de senaste 15 årens expansion av läkarutbildningen att tillgången på icke specialistutbildade läkare relativt väl bedöms motsvara efterfrågan år 2035 i flertalet län.

Tre län bedöms få ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035 för specialistutbildade läkare. Det är Skåne, Värmlands och Västernorrlands län. Det beror på en något starkare tillgångsökning, relativt efterfrågetillväxten, i dessa län. I två län, Östergötlands och Västerbottens län, finns det risk för ett överskott. Det beror på att tillgången beräknas växa snabbare än efterfrågan under förutsättning att nuvarande mönster består vad gäller exempelvis antal examinerade, flyttningar och pensionsavgångar.

Arbetsmarknadsläget och tillgången på läkare kan dock variera mellan olika specialiteter och mellan olika delar av länen.

Fysioterapeututbildning

För fysioterapeututbildningen har bedömningar av arbetsmarknadsläget kunnat göras för 17 län. De flesta av dessa län riskerar en bristsituation år 2035. Det beror i flera fall på att tillgången inte beräknas öka i samma utsträckning som efterfrågan.

I två län, Stockholms och Västmanlands län, bedöms arbetsmarknadsläget för fysioterapeuter vara fortsatt relativt balanserat under prognosperioden. På sikt finns det risk för ett visst överskott i tre län, Östergötlands, Västerbottens och Norrbottens län, till följd av att tillgången beräknas öka mer än efterfrågan. Eftersom det väntas bli brist på fysioterapeuter i stora delar av landet år 2035 kan ett förändrat flytt- eller pendlingsmönster dock förändra arbetsmarknadsläget i dessa län.

Tandsköterskeutbildning

Bedömningar av det framtida arbetsmarknadsläget för tandsköterskeutbildade har kunnat göras för 15 län. Tillgången beräknas öka kraftigt under prognosperioden i flertalet av dessa län. Tandsköterskeutbildningen ges på yrkeshögskolan och antalet antagna har ökat kraftigt under senare år eftersom det har varit brist på utbildade tandsköterskor. Efterfrågan på tandsköterskeutbildade bedöms öka i alla län fram till år 2035 till följd av ökad befolkning och utbildningsväxling, vilken innebär att en allt högre andel av dem som arbetar som tandsköterskor antas ha genomgått en tandsköterskeutbildning inom yrkeshögskolan år 2035 jämfört med i dag.

Med dagens utbildningsvolym finns det risk för överskott på tandsköterskeutbildade i 11 av 15 bedömda län år 2035. Tillgången beräknas öka kraftigt i samtliga dessa län. Prognosens resultat gäller under förutsättning att antalet antagna på tandsköterskeutbildningen ligger kvar på nuvarande nivå under prognosperioden. Yrkeshögskolan har dock i uppgift att anpassa utbildningsvolymen till efterfrågan, något som prognosen inte har möjlighet att ta hänsyn till. I Stockholms län beräknas tillgång och efterfrågan öka i ungefär samma utsträckning, vilket innebär ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035. Tre län riskerar fortsatt brist år 2035, Jönköpings, Västerbottens och Västra Götalands län.

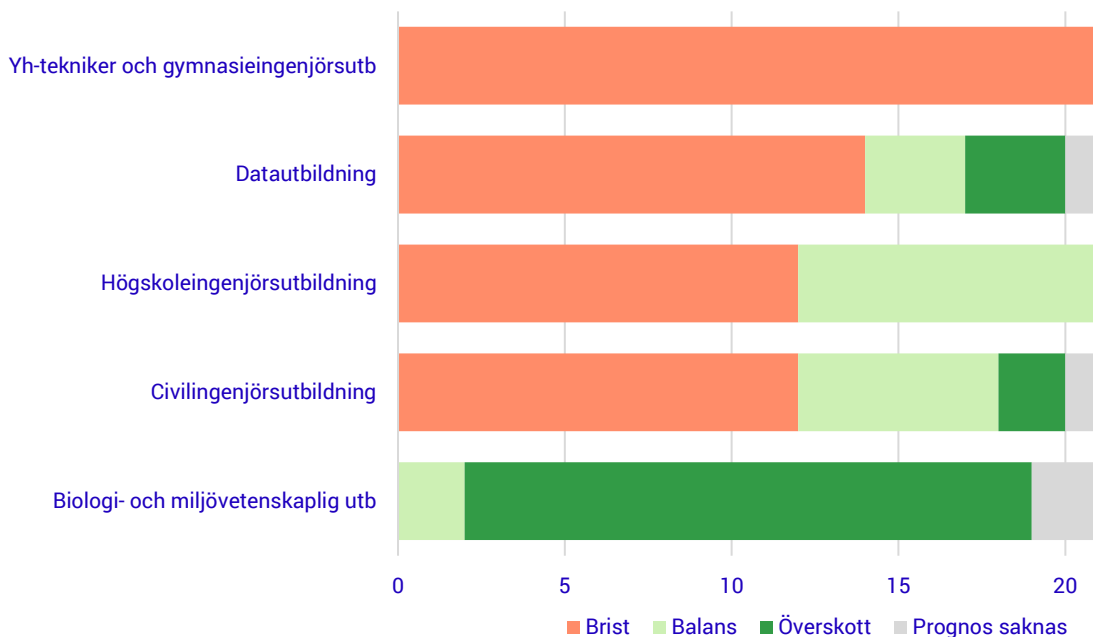
Socionomutbildning

Arbetsmarknadsläget för socionomutbildade bedöms variera mellan olika län år 2035. I omkring hälften av länen finns det risk för överskott av socionomutbildade. Det beror på att tillgången beräknas öka betydligt snabbare än efterfrågan. I knappt hälften av Sveriges län bedöms arbetsmarknadsläget bli relativt balanserat år 2035 eftersom tillgång och efterfrågan beräknas öka i ungefär samma takt under prognosperioden.

Det finns risk för brist i två län år 2035, Västernorrlands och Norrbottens län. Tillgången beräknas vara relativt oförändrad i dessa län samtidigt som efterfrågan ökar.

Teknik, naturvetenskap och data

Diagram 4. Arbetsmarknadsläget år 2035. Antal län där det bedöms bli brist, balans eller överskott. För några län saknas bedömningar på grund av ett litet antal utbildade.

Brist på ingenjörer i många län år 2035

Den tillgångsökning på ingenjör- och datautbildade som beräknas ske under prognosperioden bedöms inte vara tillräckligt stor för att tillgodose den framtida efterfrågan i stora delar av Sverige. Det finns därmed risk för brist i många län år 2035.

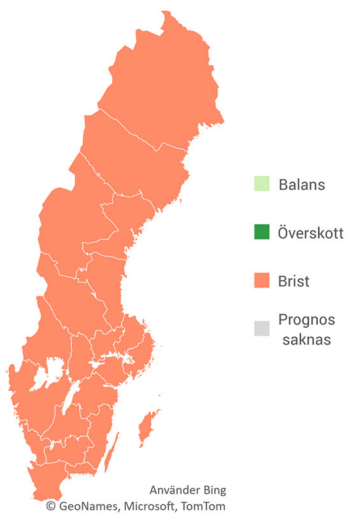
En stor del av efterfrågetillväxten förklaras av den pågående utbildningsväxlingen på arbetsmarknaden. Den innebär att en allt större andel av dem som arbetar inom olika ingenjör- och datayrken på sikt väntas ha en eftergymnasial utbildning inom teknik och data. I dag finns det en relativt stor grupp inom dessa yrken, som saknar eftergymnasial utbildning. Vid pensioneringen väntas de ersättas av

personer som har en eftergymnasial utbildning som matchar dagens krav. Effekten av utbildningsväxlingen antas därmed bli en ökad efterfrågan på civilingenjörer, högskoleingenjörer och datautbildade samt en dämpad efterfrågan på gymnasieingenjörer.

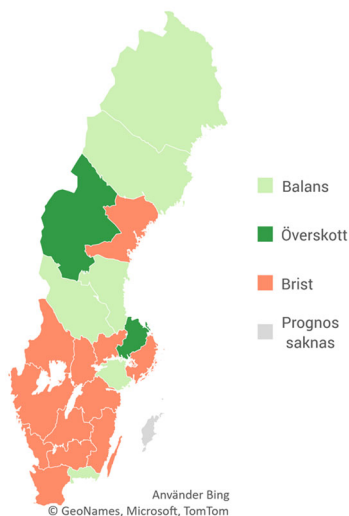
Det finns risk för överskott på biologi- och miljövetenskapligt utbildade i stora delar av landet år 2035. Antalet examinerade beräknas vara avsevärt större än antalet som lämnar arbetskraften, vilket innebär att tillgången ökar betydligt snabbare än efterfrågan.

Här nedan redovisas ett urval av eftergymnasiala utbildningar inom teknik, naturvetenskap och data.

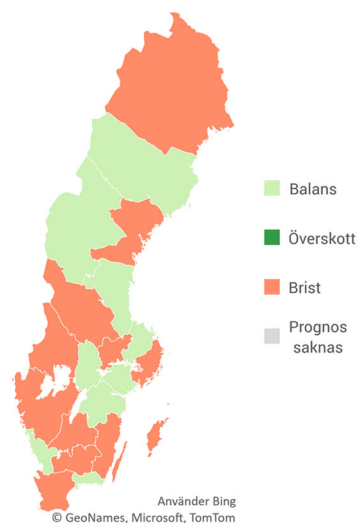
Yh-tekniker och gymnasieingenjörsutbildning

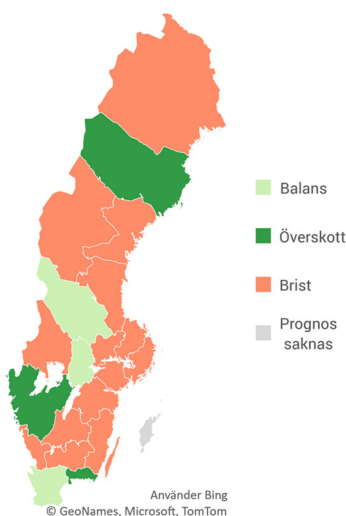
Civilingenjörsutbildning

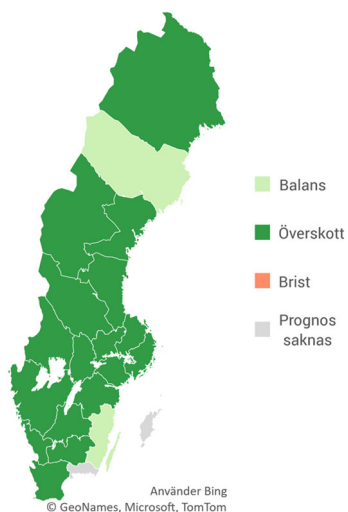
Högskoleingenjörsutbildning

Datautbildning

Biologi och miljövetenskaplig utbildning

Risk för brist år 2035

Det finns risk för brist på Yh-tekniker och gymnasieingenjörutbildade i hela landet år 2035.

Yh-tekniker och gymnasieingenjörutbildning

Det finns risk för brist på Yh-tekniker och gymnasieingenjörer i alla län år 2035. Det beror på att tillgången beräknas minska i hela landet under prognosperioden. Pensionsavgångarna bland personer med gymnasieingenjörutbildning kommer att bli mycket stora.

Antalet personer som examineras som gymnasieingenjör eller tekniker från yrkeshögskolan bedöms inte vara tillräckligt stort för att ersätta dem som lämnar arbetskraften under prognosperioden.

Samtidigt beräknas efterfrågan vara ungefär oförändrad eller öka svagt i flertalet län. Efterfrågetillväxten dämpas av att gymnasieingenjörutbildade vid pensioneringen antas ersättas av högskole- eller civilingenjörutbildade.

Variert arbetsmarknadsläge år 2035

För ingenjörutbildade och datautbildade bedöms arbetsmarknadsläget variera mellan olika län, men många län riskerar en bristsituation.

Civilingenjörutbildning

Det finns risk för brist på civilingenjörutbildade i drygt hälften av Sveriges län år 2035. Det beror på att tillgångsökningen inte beräknas vara tillräckligt stor för att tillgodose den framtida efterfrågan, vilken främst drivs av utbildningsväxlingen på arbetsmarknaden. Utbildningsväxlingen innebär att en större andel av dem som arbetar i ett ingenjörsvyrke på sikt antas ha en civilingenjörutbildning. I många län är det redan i dag brist på civilingenjörutbildade.

I sex av landets län bedöms arbetsmarknadsläget vara relativt balanserat år 2035. I två län, Jämtlands och Uppsala län, finns det risk för överskott då tillgången beräknas öka snabbare än efterfrågan. Eftersom det väntas bli brist på civilingenjörutbildade i många län år 2035 kan ett förändrat flytt- eller pendlingsmönster dock förändra arbetsmarknadsläget i dessa län.

Högskoleingenjörutbildning

Mer än hälften av landets län riskerar brist på högskoleingenjörutbildade år 2035. Flera av dessa län beräknas ha en svag utveckling av tillgången under prognosperioden samtidigt som efterfrågan ökar. En stor del av efterfrågetillväxten beror på utbildningsväxlingen, som innebär att kraven på formell kompetens väntas fortsätta att öka i ingenjörsvyrkena. Högskoleingenjörer utgör en viktig utbildningsgrupp vid ersättningsrekryteringen efter de stora pensionsavgångar som väntas bland gymnasieingenjörer. Nio län bedöms få ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035.

Datautbildning

Både tillgång och efterfrågan på datautbildade beräknas öka starkt i flertalet län under prognosperioden. Efterfrågetillväxten beror till stor del på att kraven på formell kompetens bedöms fortsätta att öka. Efterfrågan beräknas utvecklas snabbare än tillgången i ungefär hälften av landets län. Bristen på datautbildade bedöms därför bli omfattande år 2035. 14 av 21 län riskerar brist på datautbildade och i många av dessa län råder det redan i dag en bristsituation. Arbetsmarknadsläget bedöms bli relativt balanserat år 2035 i tre län, Skåne, Dalarnas och Örebro län. Tillgången på datautbildade bedöms öka relativt starkt i dessa län, vilket medför att tillgången bedöms överensstämma med efterfrågan på sikt.

I tre län finns det risk för visst överskott på grund av att tillgången beräknas öka starkare än efterfrågan under prognosperioden. Det gäller Blekinge, Västerbottens och Västra Götalands län. Tillgångsökningen på datautbildade drivs framför allt av en stor examination. Samtidigt har yrkeshögskolan i uppgift att anpassa utbildningsvolymerna till efterfrågan, något som prognosen inte har möjlighet att ta hänsyn till. Prognosens resultat gäller därför under förutsättning att nuvarande mönster består vad gäller exempelvis antagna och andelen examine-rade, flytt och pensionsavgångar.

Risk för överskott år 2035

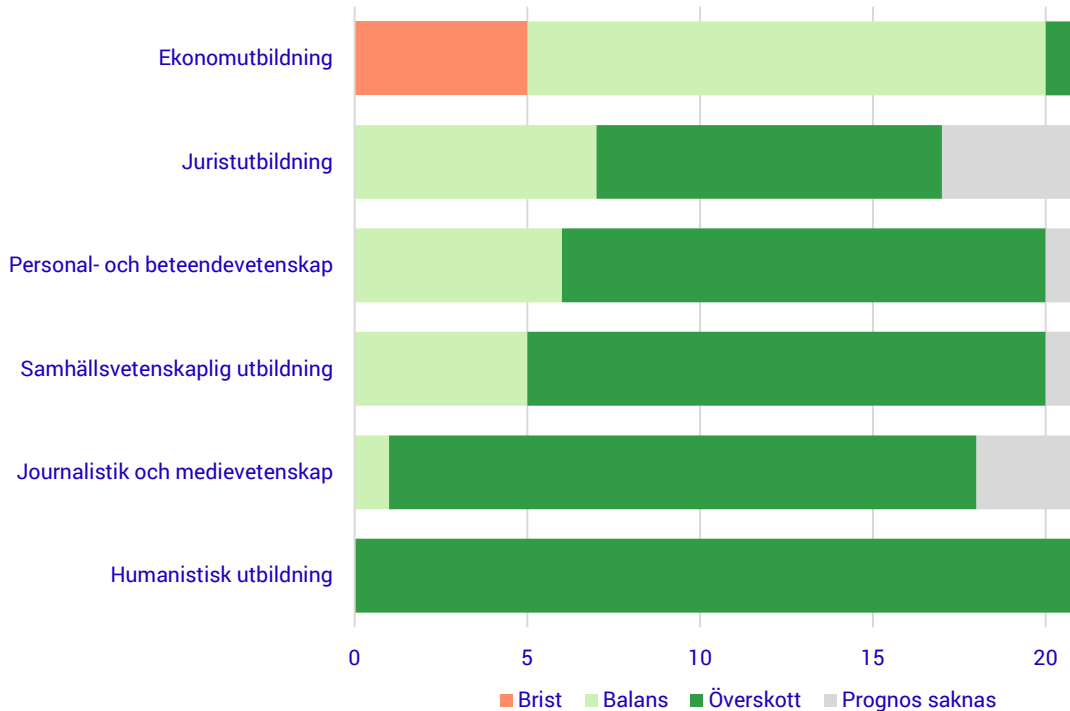
För biologi- och miljövetenskaplig utbildning finns det en omfattande risk för överskott på utbildade år 2035.

Biologi- och miljövetenskaplig utbildning

Det finns risk för överskott på biologi- och miljövetenskapligt utbildade i nästan alla län år 2035. Det beror på att tillgången beräknas öka betydligt starkare än efterfrågan. I två län, Kalmar och Västerbottens län, väntas tillgång och efterfrågan öka ungefär lika mycket, vilket innebär att arbetsmarknadsläget bedöms bli relativt balanserat år 2035.

Humaniora, samhällsvetenskap, juridik och ekonomi

Diagram 5. Arbetsmarknadsläget år 2035. Antal län där det bedöms bli brist, balans eller överskott. För några län saknas bedömningar på grund av ett litet antal utbildade.

Risk för överskott på flera utbildningsgrupper år 2035

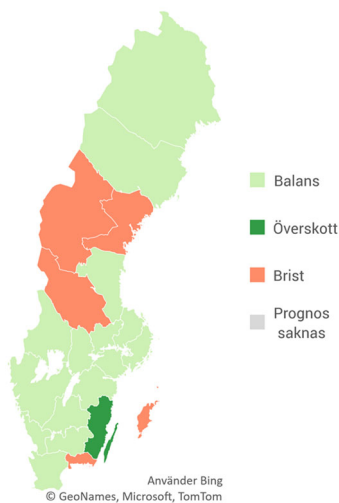
Inom humaniora, samhällsvetenskap, juridik och ekonomi beräknas tillgången på arbetskraft öka starkt under prognosperioden. Många är intresserade av att läsa utbildningar inom dessa områden och antalet examinerade beräknas vara stort.

Samtidigt bedöms även efterfrågan öka kraftigt på flera utbildningsgrupper, vilket till stor del beror på utbildningsväxlingen på arbetsmarknaden eftersom kompetenskraven antas öka inom flera yrken kopplade till utbildningsområdena.

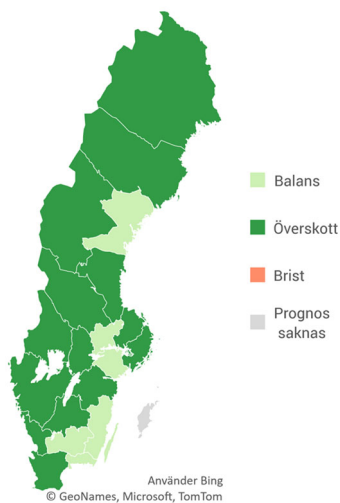
Sammantaget beräknas tillgången på utbildade inom humaniora, samhällsvetenskap, juridik och ekonomi växa i samma takt eller snabbare än efterfrågan. Det betyder att det finns risk för överskott i många län. I andra län bedöms arbetsmarknadsläget vara relativt balanserat år 2035.

Här redovisas ett urval av eftergymnasiala utbildningar inom humaniora, samhällsvetenskap, juridik och ekonomi.

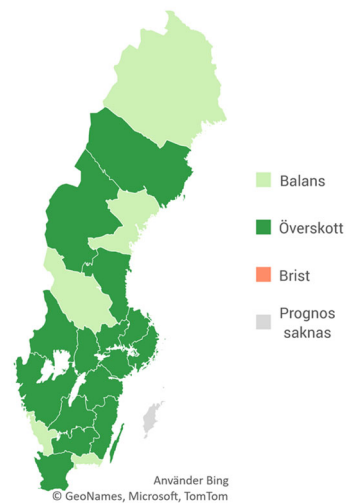
Ekonomutbildning

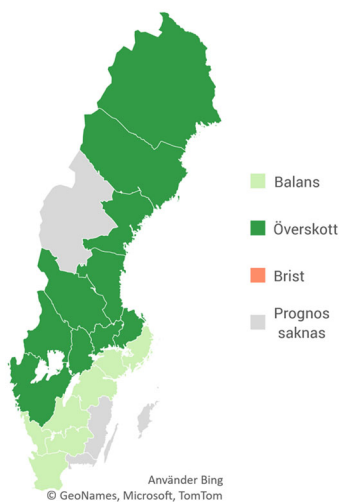
Personal- och beteendevetenskaplig utbildning

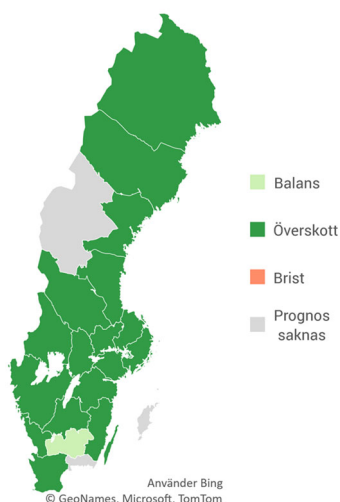
Samhällsvetenskaplig utbildning

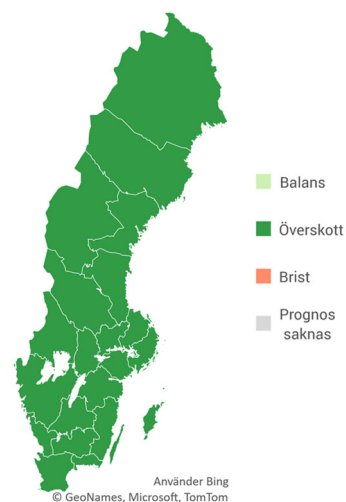
Juristutbildning

Journalistik- och medievetenskaplig utbildning

Humanistisk utbildning

Varierat arbetsmarknadsläge år 2035

Arbetsmarknadsläget år 2035 bedöms variera mellan olika län för flera utbildningsgrupper.

Ekonomutbildning

Både tillgång och efterfrågan på ekonomutbildade beräknas öka starkt under prognosperioden. En stor del av efterfrågetillväxten beror på den utbildningsväxling som väntas fortsätta till följd av att utbildningskraven ökar inom flera yrken inom ekonomiområdet där det tidigare har varit tillräckligt med en kortare utbildning.

I 15 län bedöms arbetsmarknadsläget år 2035 vara relativt balanserat. Det beror på att tillgång och efterfrågan beräknas öka i samma takt. Fem län bedöms riskera en viss brist på ekonomutbildade år 2035 eftersom tillgången inte växer i samma utsträckning som efterfrågan. Det gäller Gotlands, Blekinge, Dalarnas, Jämtlands och Västernorrlands län.

Det finns samtidigt risk för ett visst överskott år 2035 i Kalmar län, vilket förklaras av att antalet examinerade i länet beräknas vara fler än de som lämnar arbetskraften till följd av pensionering.

Personal- och beteendevetenskaplig utbildning

Även på utbildade personal- och beteendevetare ökar såväl tillgång som efterfrågan starkt. Utbildningsväxlingen på arbetsmarknaden bidrar till efterfrågetillväxten eftersom kompetenskraven ökar i många yrken. Arbetsmarknadsläget år 2035 varierar i länen mellan överskott och relativt balanserat.

Tillgången beräknas öka betydligt mer än efterfrågan i två tredjedelar av landets län, vilket innebär att det finns risk för överskott i dessa län år 2035. Västernorrlands län samt några län i östra Syd- och Mellansverige bedöms ha ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035 eftersom tillgång och efterfrågan utvecklas i ungefär samma takt under prognosperioden.

Samhällsvetenskaplig utbildning

Tillgången på arbetskraft med samhällsvetenskaplig utbildning beräknas öka jämförelsevis starkt i många län. Arbetsmarknadsläget i länen varierar på sikt mellan överskott och relativt balanserat.

I två tredjedelar av Sveriges län finns det risk för överskott år 2035, eftersom tillgången beräknas öka snabbare än efterfrågan under prognosperioden. I fem län bedöms arbetsmarknadsläget bli relativt balanserat år 2035. Det är Blekinge, Hallands, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län.

Juristutbildning

Även för juristutbildade bedöms arbetsmarknadsläget år 2035 variera mellan överskott och balans. I 10 län bedöms det finnas risk för överskott på

juristutbildade år 2035. Tillgången beräknas öka relativt kraftigt i dessa län samtidigt som efterfrågan utvecklas svagare. Sju län i södra Sverige och i östra Mellansverige bedöms ha ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035.

Risk för överskott år 2035

Det finns risk för överskott på utbildade inom humaniora och journalistik år 2035.

Journalistik- och medievetenskaplig utbildning

Det bedöms bli stort överskott på utbildade inom journalistik och medievetenskap i nästan alla län. Det beror på att tillgången beräknas öka mycket starkare än efterfrågan.

Med nuvarande utbildningsdimensionering beräknas tillgången, med något enstaka undantag, öka med över 50 procent i landets län under prognosperioden. I sex län beräknas tillgången på utbildade fördubblas fram till år 2035. Det gäller Uppsala, Hallands, Skåne, Västmanlands, Kalmar och Södermanlands län. I Kronobergs län bedöms arbetsmarknadsläget samtidigt vara relativt balanserat år 2035.

Humanistisk utbildning

Det finns risk för överskott på humanistiskt utbildade i hela landet år 2035. I nästan alla län bedöms dessutom överskottet bli stort. Tillgången ökar relativt starkt i samtliga län under prognosperioden samtidigt som efterfrågan beräknas vara relativt oförändrad eller till och med minska i flera län.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.